

25.3.2021

STATSUNDERSTÖD TILL KOMMUNER OCH SAMKOMMUNER FÖR UTVECKLING AV EN MODELL FÖR FLEXIBEL SERVICE I BOENDET FÖR ÄLDRE

Social- och hälsovårdsministeriet utlyser ett statsunderstöd för utveckling av en modell för flexibel service i boendet för äldre (JOPA) åren 2021–2022. Utlysningen av statsunderstödet är ett led i det nationella åldersprogrammet som sträcker sig till 2030. Beloppet av det statsunderstöd som nu kan sökas uppgår till sammanlagt 1 000 000 euro. Statsunderstödet kan sökas av kommuner och samkommuner. Vi uppskattar om det i projekten förekommer en bred uppslutning av aktörer från regionen och samarbete mellan många aktörer. Kommuner eller samkommuner och allmännyttiga samfund från ett eller flera landskap kan delta i genomförandet av projekten.

I statsminister Sanna Marins regeringsprogram beaktas mångfalden på fältet av aktörer som producerar tjänster för äldre och utvecklingen av lösningar med anknytning till detta som hamnar mellan olika former av hemvård och serviceboende med heldygnsomsorg. Avsikten med kvalitetsrekommendationen för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen 2020–2023 är att främja boendelösningar som är lämpliga för äldre, till exempel mellanformer av boende och boende i gemenskap. Ett av de viktigaste målen inom social- och hälsovårdsministeriets verksamhetsområde i åldersprogrammet är att säkerställa att servicesystemet är socialt och ekonomiskt hållbart. För att uppnå detta mål ska bland annat boendeservicen göras mångsidigare så att den bättre motsvarar de äldres olika behov, både genom utvecklingsarbete och genom reformer av lagstiftningen. Som en del av Åldersprogrammet genomför miljöministeriet Åtgärdsprogrammet för äldres boende 2020–2022. Inom ramen för programmet understöds olika kommuners och samkommuners utvecklingsprojekt som ska leda till att de äldres boendeförhållanden och boendemiljö förbättras.

I projektet för en modell för flexibel service i boendet för äldre (JOPA) utvecklas en verksamhetsmodell som på ett flexibelt sätt kan förena olika boendelösningar med service som motsvarar äldre personers behov och med annan verksamhet, till exempel tekniska lösningar. Servicen ska riktas enligt klientens servicebehov. Boende utgör en egen, separat helhet. Med boendeservice avses i det här projektet boendeservice enligt 21 § i socialvårdslagen. Verksamhetsmodellen för boende och service i JOPA-projektet har som utgångspunkt att klienten ska få tillbringa resten av sitt liv i sitt eget bekanta hem och att servicen där kan ökas på ett flexibelt sätt när klientens servicebehov blir större. I beredningen och genomförandet av JOPA-verksamheten ingår ett aktivt samarbete med tillsynsmyndigheterna och att sörja för klient- och patientsäkerheten, bland annat genom att utveckla den egna tillsynen, samt fungerande klient- och servicehandledning som säkerställer att man upptäcker och reagerar på en klients förändrade servicebehov i rätt tid.

Maximibeloppet för beviljat statsunderstöd kan utgöra högst 80 procent av projektets stödberättigade kostnader. Projektet ska genomföras före utgången av december 2022. Vid beviljandet av statsunderstöd tillämpas statsunderstödslagen (688/2001) och statsrådets förordning om statsunderstöd för utvecklingsprojekt inom social- och hälsovården (13/2020). Finansieringen av programmet baserar sig på de anslag som reserverats för programmet under moment 33.60.39.07 i statsbudgeten.

Syftet med understödet

Projekt som erhåller understöd ska utveckla boendelösningar som stämmer överens med verksamhetsmodellen för flexibel service i boendet enligt punkt 1. Projekt som erhåller understöd ska också uppfylla åtminstone punkterna a–c av de element som anges i punkt 2. Punkterna d–g är frivilliga men rekommenderas.

1. Projekten ska utveckla och pröva olika servicelösningar med utgångspunkt i de behov som klienter i boendeservice enligt 21 § i socialvårdslagen har på ett sätt som gör att dessa lösningar kan stärkas på ett flexibelt sätt när klientens behov ökar.
2. Projekten ska utveckla en verksamhetsmodell för flexibel service i boendet för äldre personer. Verksamhetsmodellen ska innehålla de element som är nödvändiga för att modellen ska kunna genomföras, och modellen ska kunna spridas och användas mera allmänt (detta genom att använda resultat från punkt 1). De delområden som ingår i verksamhetsmodellen är följande:
 - a. äldreanpassad boendemiljö som gör det möjligt att möta klienternas ökande behov
 - b. fungerande klient- och servicehandledning
 - c. utnyttjande och utveckling av verktyg och metoder som tar hänsyn till en mångsidig servicemiljö, såsom
 - resurser som motsvarar klienternas behov, bland annat verktyg som behövs för personaldimensionering
 - verktyg för egen tillsyn
 - verktyg för ledningen
 - d. utnyttjande av RAI-bedömning när det görs en bedömning av klienternas behov och av hur man ska möta dessa behov
 - e. utnyttjande av digitala verktyg och teknik när man möter klienternas behov
 - f. utnyttjande av flera producenter vid upphandlingen av service
 - g. fastställande av de klientavgifter som klienterna betalar i modellen

Ansökan om understöd

Ansökningsstiden börjar den 29 mars 2021 och går ut den 30 april 2021 kl. 12.00. Understödet söks med en ansökningsblankett. Dessutom ska en kalkyl av verksamhetens kostnader lämnas in (formulär som bilaga). Till ansökan ska också bifogas en projektplan (max 20 sidor) för den verksamhet som ska genomföras med hjälp av understödet. Förutom sökanden ska även alla aktörer som deltar i genomförandet av projektet anges i ansökan och i separata budgetar. Som aktörer som deltar i genomförandet av projektet räknas aktörer till vilka understödet överförs eller som deltar i projektets självriskandel genom en arbetsinsats. Ansökningsinfo den 15 april 2021 kl. 13.00 (på finska).

Ansökan med bilagor ska skickas per e-post till social- och hälsovårdsministeriets adress kirjaamo@stm.fi. Skriv "Ansökan om statsunderstöd VN/5382/2021" i rubrikfältet. Ansökningar som lämnas in efter utsatt tid behandlas inte. Avsikten är att beslut ska fattas under våren och sommaren 2021. De sökande får skriftligt besked om beslutet.

Bedömning av ansökningarna

Sakkunniga vid social- och hälsovårdsministeriet svarar för bedömningen. Projektplanen ska innehålla en beskrivning av hur punkterna 1–4 genomförs i projektet.

1. Innovativitet och genomförbarhet

- Projektet fokuserar på framtiden och har innovativa inslag eller egenskaper.
- Projektet kan tillämpa befintliga lösningar på ett nytt sätt, på ett nytt ämnesområde eller i ett nytt geografiskt område.
- Projektet kan genomföras på ett realistiskt sätt enligt den plan, den tidsplan och de resurser som presenterats.

2. Samarbete

- I projektet medverkar samarbetspartner som är centrala med tanke på genomförandet: kommunens olika sektorer, organisationer och företag, särskilt aktörer inom social- och hälsovården

- De äldre ska vara representerade i projektet, till exempel genom ett äldreråd, ett medborgarråd eller ett råd med ansvar för äldrefrågor.
- Projektet ska utveckla nya typer av samarbets- och verksamhetsformer.

3. Användbarhet och genomslagskraft

- Projektet gäller en central utmaning i servicesystemet för kommunernas del och påskyndar betydande långsiktiga lösningar.
- Projektet har en bredare genomslagskraft och projektets resultat kan användas i andra kommuner och nationellt.
- Projekt som erhåller finansiering skapar lösningar för kommuner med olika befolkning och läge samt främjar regionalt enhetlig verksamhetspraxis med beaktande av de framtida välfärdsområdena.

4. Boendelösningar och flexibel service

- Byggnadernas egenskaper, till exempel tillgänglighet och krav på klientsäkerhet
- Krav på bostäderna så klienten inte behöver byta bostad när servicebehovet förändras
- Olika typer av bostäder och service placeras i samma byggnad/byggnader
- Beskrivning av klient- och servicevägledningen, bland annat
 - Hur klienter vägleds till servicen
 - Hur man upptäcker och möter förändringar i klienternas servicebehov
- Beskrivning av klientens serviceprocess och servicehelhet och hur man säkerställer att klienten får den service han eller hon behöver
- Verksamhetsmodell för att säkerställa en lagenlig dimensionering i serviceboende med heldygnsomsorg i så kallade hybridmodeller (om det är en del av projektet)
- Beskrivning av vad som förutsätts av verksamhetsledningen, dvs. vilka ledarskapsverktyg som behövs
- Beskrivning av hur den egna tillsynen planeras och genomförs
- Övrigt som har att göra med planeringen och beredningen, till exempel tillståndprocesser
- Tidigare utvecklingsarbete som hör till samma ämnesområde

I bilaga 1 finns en beskrivning av faktorer som det är bra att beakta i projektplanen. I tabellen finns en beskrivning av sådana ärenden som rör boende, finansiering, serviceproducenter, klientval och verksamhetsmodellen.

Allmänna förutsättningar för beviljande av understöd enligt statsunderstödslagen

Social- och hälsovårdsministeriet kan bevilja understöd endast om de allmänna förutsättningarna för beviljande av understöd enligt statsunderstödslagen uppfylls. Om ansökan är bristfällig kan ministeriet begära att sökanden kompletterar den. Understödet får användas endast för det ändamål som det har beviljats för. Ministeriets understöd kan täcka högst en viss andel, som angetts här och fastställts i understödsbeslutet, av de godtagbara kostnaderna för den verksamhet eller det projekt som finansieras. Understödet får inte heller tillsammans med andra offentliga stöd överstiga beloppet av de godtagbara kostnaderna. Understödstagaren ska utreda sin eventuella skyldighet att iakttä upphandlingslagstiftningen och beakta den i sin verksamhet

Annat stöd som programmet erbjuder

Social- och hälsovårdsministeriet erbjuder stöd i genomförandet av projektet och möjligheter att skapa nätverk. Inom ramen för programmet ska det också spridas information och god praxis i anslutning till äldres boende och servicen för äldre genom webbsidor, seminarier och annat samarbete.

Mer information:

Marjaana Pennanen, projektchef, social- och hälsovårdsministeriet, tfn 0295 163187, fornamn.efternamn@stm.fi.